

Torsås Kustmiljögrupp

Protokoll fört vid sammanträde med styrelsen

- Tid:** Torsdagen den 10 december 2015, efter konstituerande styrelsesammanträde.
- Plats:** Hos Pia Prestel i dennas sommarbostad i Ragnabo.
- Närvarande:** John Bräutigam, ordförande – Deltar inte i beslut i § 15245
Lena Peribert, kassör
Kennert Täck, ledamot – Deltar inte i beslut i § 15245
Pia Prestel, ledamot
Karl-Gustaf (Kåge) Eklund, sekreterare
- Övriga deltagare
Robert Briland, ej tjänstgörande ersättare
Magnus Rosenborg, nyvald ersättare fr.o.m. 2016-01-01
Ove Lindh, nyvald ersättare fr.o.m. 2016-01-01
- Anmält förhinder att delta
Markus Törnberg, nyvald ledamot fr.o.m. 2016-01-01

§ 15239 Inlämnad LOVA-ansökan till Länsstyrelsen i Kalmar län som avser Vattenåtgärder i Grisbäckens avrinningsområde – steg 2.

Torsås kommun är projektägare till ovannämnda LOVA-ansökan genom miljökontoret och dess miljöinspektör Pernilla Landin, tillika sekreterare i Vattenrådet.

I projektet återfinns även andra aktörer såsom Vattenrådet, **Torsås Kustmiljögrupp**, Torsås LRF och Greppa Näringen.

Av sammanfattningen i bilaga 1 på sidan 3 framgår följande...

Grisbäcken är ett litet delavrinningsområde som under årens lopp har blivit förändrat på flera sätt. Grisbäcken är endast 18 km lång men många är vi som berörs av området.

Genom att fokusera på att behålla näringen på land eller samla in den för att nyttja den på åkermark blir det en bra affär för oss alla.

Många åtgärder har gjorts under senaste åren i detta område. Detta har delvis lett till att Grisbäckens ekologiska status kommer att uppgraderas från klassningen 2009, dålig ekologisk status till otillräcklig status. Beslutet om uppgradering av den ekologiska statusen kommer Vattenmyndigheten ta i december 2015.

För att nå god ekologisk status senast 2027 som gäller för Grisbäcken, krävs många åtgärder och ett tydligt fokus. 110 kg fosfor behöver omhändertas från Grisbäcken årligen för att Grisbäcken ska nå god ekologisk status med hänvisning till näringsreduktion.

Vi har sett att Västerviks kommun och deras projektansvarige Dennis Wiström har lyckats bra med arbetet med att engagera och inspireras för att få åtgärder genomförda med fokus på att näringen ska behållas i marken för att skapa jämna och höga skördar samtidigt bidrar detta till att näringsläckaget minskar till Östersjön. Vi vill göra vår version av Dennispaketet/Västerviksmodellen. Därför bekostar vattenrådet en intensivutbildning i Västerviksmodellen under 3 dagar, där Dennis Wiström anlitas för att visa oss och berätta hur de har gjort. Intensivutbildningen kommer att hållas för totalt 5 personer där flertalet är aktiva lantbrukare i kommunen med ett intresse för åtgärder i vatten. Vid denna utbildning kommer även en utvald person "Dennis Jr" att delta. Vattenrådet kommer även anlita Dennis Wiström för 2 fältvandringar för att visa arbetet i ett större sammanhang.

Under 2016 kommer Greppa Neringen påbörja sitt arbete med fokus på rådgivning i Torsås och Borgholms kommun. Detta är viktigt då Västerviksmodellen baseras på greppas åtgärdsmoduler.

Projektet Grisbäcken steg 2 innebär en fortsättning av greppa där fokus ligger på att stötta och stödja för att få ett stort antal åtgärder genomförda ut med Grisbäckens avrinningsområde. För att få åtgärderna att hända, krävs att någon sätter bollen i rullning. Därför kommer "Dennis Jr" på 50 % under 2 år vara den sammanhållande och stöttande kraften för att få åtgärder genomförda. I samverkan med kommunen kommer "Dennis Jr" vara spindel i nätet i projektet, Grisbäcken steg 2.

Åtgärder som är aktuella är strukturkalkning, anläggande av sedimentfällor och fosfordammar, tvåstegsdiken, effektiva kantzoner, kalkdiken, avfasning av dikesslänter mm åtgärder som gör att näringen inte fortsätter ut till den grunda och delvis instängda havsviken innanför Nötholmen och vidare till Kalmarsund och Östersjön.

Kostnaden för samordningen söks med stöd av LOVA, Torsås kommun, Torsås LRF samt vattenrådet för Bruatorpsån, Grisbäcken och Brömsebäckens vattenråd. Kostnader för åtgärder som kommer genomföras kommer sökas via LBU med medfinansiering från Lantbrukarna och Torsås kommun.

I bilaga 1 till ansökan under rubriken **”bakgrund”** ges en överskådlig bild av projektet, varvid följande kan konstateras och ingå som en del i steg 1...

- I Grisbäckens avrinningsområde har flera förändringar gjorts under senare år. Sedan 2012 har de flesta fastigheterna längs med kusten från Bergkvara i norr till Södra Kärr i söder gått in i det kommunala Va-nätet. Detta har påverkat Grisbäcken positivt, då de flesta fastigheterna nu har en godkänd avloppslösning.
- 2009 – 2012 genomfördes ett EU projekt kallat MOMENT, där man fokuserade på åtgärder i Grisbäckens avrinningsområde på att hålla vatten och öka den biologiska mångfalden. Många informationsaktiviteter samt 5 av 9 detaljprojekterade åtgärder genomfördes.
- Vattenrådet och Torsås Kustmiljögrupp har varit aktiva under många år. Många vattendragsvandringar samt aktiviteter med förskola och grundskola har genomförts.
- I samverkan har en modell för effektivt arbete tagits fram den så kallade ”prästragemodellen”.
- Sammanfattningsvis har detta resulterat i att Grisbäckens ekologiska status kommer att uppgraderas till ”otillräcklig ekologisk status” i december 2015, när klassningen fastställs.

Under rubriken **”nu vill vi arbeta vidare”** framgår...

- Grisbäcken - steg 2 är fortsättningen på MOMENT – steg 1. I steg 2 vill vi nu fokusera på jordbruksmark genom att behålla näringen på/i åkern där den gör störst nytta.
- Grisbäcken steg 1 och 2 kommer att kompletteras med ett tredje steg – steg 3, som står för att ta tag i de näringssalter som sedan tidigare har hamnat i den grunda och delvis instängda kustviken mellan Nötholmen och fastlandet i Södra Kärr.
- Under 2016 kommer Greppa Näringen att fokusera på 2 kommuner i Kalmar län, Torsås kommun och Borgholms kommun. Detta måste betraktas som mycket positivt, då det visar sig att ”rådgivning” ger fler positiva miljöeffekter än vad åtstramad lagstiftning ger.
- Under tidig vår 2016 kommer Vattenrådet att bekosta en platsförlagd utbildning i Västervik för 1-5 lantbrukare, samtliga från LRF i Torsås med agronom och konsult Dennis Wiström, även han lantbrukare såväl som lärare.
- Vattenrådet kommer även ordna med vatten/fältvandringar vid ett tillfälle för de som är intresserade samt vid ytterligare ett tillfälle där endast lantbrukare

utmed Grisbäcken är inbjudna. Denna dag ligger fokus på genomförande av åtgärder.

Under rubriken ”**syfte**” framgår...

- Syftet med projektet är att Grisbäcken ska uppnå god ekologisk status, vilket förutsätter att åns större problem i form av bland annat övergödning finner en acceptabel lösning. Genom att detta projekt fokuserar på näringsläckage med målsättningen att behålla näringen på jordbruksmark arbetar vi även direkt och indirekt mot Sveriges miljömål.

Under rubriken ”**mål**” framgår...

- Att samordna, effektivisera, stötta och stödja lantbrukare för att så många åtgärder som möjligt ska genomföras, för att på sikt minska belastningen av fosfor på 110 kg årligen till den grunda och delvis instängda kustviken mellan Nötholmen och fastlandet, vilken kvantitet av fosfor som bedöms vara lantbrukets påverkan på Grisbäcken.

Under rubriken ”**projektet/samordnare**” framgår...

- För att få till ett större antal behovsanpassade åtgärder där de bäst behövs, krävs det att någon håller i rodret som kan stötta och stödja lantbrukarna.
- Genom att projektanställa en person på 50 % under 2 års tid får vi åtgärdsbollen att rulla framåt. Den projektanställda i fortsättningen benämnd som alias Dennis Wiström Jr (DWJr) kommer att ha ett uppsökande arbetssätt för att samordna, driva på, stödja och pusha sina lantbrukarkollegor till att det blir åtgärder gjorda som håller näringen kvar på åkermarken istället för att läcka ut till Grisbäcken.
- Genom att den projektanställda har föreslagits av Torsås LRF samt med urvalskriterierna att personen måste vara accepterad av kollegerna, kunnig inom växtodling och har lätt att kommunicera, så kommer vi att vara på rätt väg.
- Det kan inte nog i detta sammanhang poängteras att rådigheten ligger hos markägare och dikningsföretag, vilket förutsätter en bra dialog mellan såväl markägare såväl som berörda myndigheter vid prövning mm.
- Genom att Torsås kommun går in och delfinansierar projektet tillsammans med LOVA samt åtgärdsmedel via Landsbyggdprogrammet skapas goda förutsättningar för att målet på 299 kg nås på sikt. 2021 skall Grisbäcken ha uppnått god ekologisk status.

Under rubriken ”**åtgärder**” framgår...

- Avfasning av dikesslänter, strukturkalkning, ekologiska funktionella kantzoner, kalkfilterdiken, två-stegsdiken, fosfordammar och våtmarker.
- Åtgärder som Greppa Näringen föreslår i samband med deras rådgivningar.
- För själva genomförandet av åtgärderna kommer tillgängliga stöd i Landsbygdsprogrammet att sökas via Länsstyrelsen i Kalmar län.
- Enligt jordbruksverket går det att söka stöd för eller kommer troligen gå att söka stöd för...
 - miljöinvesteringar för förbättrad vattenkvalitet.
 - anläggning och restaurering av våtmarker och dammar för biologisk mångfald.
 - anläggning och restaurering av våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet.
 - anläggning av två-stegsdiken.
 - reglerbar dränering.

Sekreteraren hänvisar i övrigt till Kustmiljögruppens hemsida under ”senaste nytt” på den blå länken nedan, där hela ansökan går att läsa.

<http://www.kustmiljogruppen.org/lova-ansokan-gallande-grisbacken-steg-2-atgarder-for-att-minska-naringslackaget-fran-grisbackens-delavrinningsomrade-till-kalmarsund/>

... eller till diariet 2015-11-30 som inkommen handling

2015-11-30

Inkommer [mail](#) (PDF) från Pernilla Landin, sekreterare i Vattenrådet med rubriken LOVA-ansökan gällande GRISBÄCKEN – STEG 2, slutlig och inlämnad version till Länsstyrelsen i Kalmar län jämte fyra bifogade filer...

[Blankett för ansökan om bidrag för lokala vattenvårdsprojekt](#).

[Bilaga 1](#) – Projektbeskrivning till LOVA – ansökan april 2016 – april 2018.

[Bilaga 2](#) – Plan för uppföljning och utvärdering av projektet samt spridning av resultatet.

[Bilaga 3](#) – Rådgivning som du och miljön tjänar på, Greppa Näringen. (PDF)

Presidiet föreslår styrelsen att besluta att

- Tacka sekreteraren för en intressant presentation, där det av presentationen tydligt framgår, att under de två senaste åren har detta överordnade synsätt präglat ordförandens arbete och argumentarsenal i Vattenrådet.

- Nogsamt följa projektarbetet och så snart som nya uppgifter framkommer skall sekreteraren på eget initiativ och utan dröjsmål meddela styrelsen härom.

Styrelsen beslutar

- I enlighet med presidiets förslag.